

13.10 KL. 19.00
SCHIFF & SCHUBERT
MUSIKHUSET

SIR ANDRÁS SCHIFF
PIANO

Joseph Haydn:

Sonat nr 32 g-moll Hob.XVI:44

- 1. Allegro moderato*
 - 2. Menuett (Tempo di menuet) – Trio*
 - 3. Final (Presto)*
-

Ludwig van Beethoven:

Sonat nr 21 C-dur "Waldstein" op. 53

- 1. Allegro con brio*
 - 2. Introduzione (Adagio molto)*
 - 3. Rondo (Allegretto moderato – Prestissimo)*
-

Franz Schubert:

Sonat B-dur D.960

- 1. Molto moderato*
- 2. Andante sostenuto*
- 3. Scherzo. Allegro vivace con delicatezza*
- 4. Allegro, ma non troppo*

JOSEPH HAYDN: PIANOSONAT NR 32 G-MOLL (HOB.XVI:44)

Joseph Haydns (1732–1809) pianosonat g-moll hör inte vad de yttre dimensionerna beträffar till Haydns stora pianosonater – dess betydelse är snarare av inre art. Till sin natur är den ett intimt verk som förenar behag och vemod lite på samma sätt som Antoine Watteaus målningar. Vid denna samma tid drogs han med sina mollsymfonier in i den passionerade "Sturm und Drang-perioden, medan han i sonaterna höll sig till ett mera behärskat uttryck, där den galanta stilens gester förenas med molltonartens mera subjektiva emotioner.

G-mollsonaten har bara två satser. Den mera omfattande första satsen går i måttligt tempo moderato, där eleganta figurer och ornament broderar satsens delikata textur som en reminiscens från gammal cembalostil. Andra satsen är en menuett som också går i g-moll. Den är emellertid inte utpräglad dansant utan snarare berättande. Den mellersta delen lysas upp i G-dur och verket avslutas med en koncentrerad och varierad repris.

LUDWIG VAN BEETHOVEN: PIANOSONAT NR 21 C-DUR OP. 53, "WALDSTEIN"

2

C-dursonaten tillägnade Ludwig van Beethoven (1770–1827) sin mecenat greve Waldstein. Den kom till år 1804, strax efter tredje symfonin. Liksom Eroican som blev början på en ny epok för symfonierna, så inledde C-dursonaten en ny period i pianosonaternas historia.

Beethoven strävade i Waldsteinsonaten efter monumentala drag och drama av nytt slag. Denna utveckling byggde på de nya pianoinstrumentens starkare klang och större register.

Första satsen börjar skenbart behärskat men sjuder av energi under ytan. Från det dynamiska huvudtemat över-

går musiken i ett koralliknande sidotema. Genomföringen rör sig genom olika tonarter, rycks med i stormande trioler och söker sig slutligen till en repris som bygger på crescendo i orkesterstil.

Beethoven försåg sonaten med en djupandlig och tonalt vacklande mellersta sats som bildar en övergång till den åtföljande finalen som spelas attacca. Den avslutande satsen domineras av ett nobelt rondotema mot vilket sideoepisoderna får kontrasterande utlopp. I rondotematets fortissimoversion och i den hisnande prestissimocodan ger långa drillar texturen ett skimmer i stor stil.

FRANZ SCHUBERT: PIANOSONAT B-DUR D.960

Franz Schuberts (1797–1828) B-dursonat utgör en ståtlig avslutning på Schuberts tjugo pianosonater. Han har inte i likhet med Beethoven strävat efter att utvidga de speltekniska kraven och inte heller skapat spänningsmättat drama. Däremot målar han helheter som utvecklas brett och som domineras av rikhaltig melodik, nyanserad harmonik och känslig stämning.

B-dursonatens första sats är hela tjugo minuter lång. Satsens dramaturgi har ett slags monumental lyrism som ytterligare framhävs av den måttfulla tempobeteckningen *molto moderato*. Schubert har övergivit sonatsatsernas traditionella tematiska spänningar och balanserat stämningen i denna sats.

I den långsamma satsen som går i cismoll fördjupas den meditativa tonen ytterligare. De yttersta avsnittens meditationer balanseras upp av ett mellanavsnitt i A-dur.

I de två senare satserna är greppet lättare. Det korta scherzot börjar med variationer över första satsens huvudmotiv och får en livligt böljande karaktär. I trion blir stämningen emellertid allvarligare.

Finalens rondotema börjar med något som fungerar som en kännetecknande signal. Satsens lättsamhet ger ibland vika för beethovenska dramatiska utbrott, men ett kort presto-accelerando avslutar verket i soliga tecken.

Kimmo Korhonen

3

SIR ANDRÁS SCHIFF

Ungerskfödde Sir András Schiff hör till vår tids absoluta pianistelit. Han är speciellt känd för sina djupa tolkningar av Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert och Bartók. Sedan 2001 har han varit brittisk undersåte och beviljades titeln Sir år 2014 för sina tjänster musiken till fromma.

Schiff dirigerar numera oftast själv sina konserter. År 1999 grundade han kammarorkestern Cappella Andrea Barca, med vilken han företagit ett flertal internationella turnéer. Han samarbetar även regelbundet med Chamber Orchestra of Europe.

Till de största projekten i Schiffs karriär som recitalist hör framförandet av Beethovens 32 pianosonater vid 9 konserter som gavs i tjugo musikcentra på olika håll

i världen. Schiff är numera knuten till ECM med ett exklusivt kontrakt och för skivbolaget har han utöver Beethovens samtliga pianosonater och Diabellivariationer spelat in verk av bl.a. Bach, Schubert, Schumann och Janáček. Som kammarmusiker består hans repertoar bl.a. av Bach, Busoni och Beethoven som han spelat in tillsammans med sin hustru violinisten Yūko Shiokawa.

För sina skivor och konserter har Schiff fått ett flertal uppskattade internationella pris (bl.a. Grammy två gånger, Gramophone Award, Claudio Arrau Memorial-medaljen, Léonie Sonning-priset, Royal Academy of Musics Bach-pris, Internationale Stiftung Mozarteums guldmedalj). Därtill har han beviljats ett flertal doktorstitlar honoris causa och andra hedersbetygelser.